Any I. Valencia 23 de Mars de 1913 Núm 7.

VALENCIA NÒVA

SEMANARI REGIONALISTE

Número solt, 5 céntims
La correspondencia al Director
APAREIX ELS DUMENCHES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Plasa d' Espartero, núm. 3, entresuelo
Valencia-(Grau)

Número atrasat, 10 céntims
No se tornen els orichinals
APAREIX ELS DUMENCHES

¡¡COMPAREU!!

Segóns datos que sempre tenim á la vista y que mos fan posar els pels de punta resulta que Valensia tributa 60 millóns al añ y ne té 20 de gastos. Barselona ne tributa 75 y ne té de gastos 60. Consecuensies que la finca Barselona li dona al Gobern una renta de 15 millóns y Valensia lin produix ¡¡40!! Si en voleu mes pareu el cabás.

La realitat del Regionalisme

Es una veritat innegable. Ningú que no siga un desnaturalisat, deixa de voler en preferencia, aquell tros de terra, en que va vore la primera llum, ahon quisá estiga sepultá la sendra de sons pares, ahon alcomensá á formarse el seu cór, á desarrollarse son serbell, ahon tingué les primeres amistats y ahon quisá, quisá, sentí el primer amor.

Y tan sert es asó, que á consevol part del mon que se traslade, sempre l' acompaña la visió de la patria natal com un record que conmou lo més noble de s' ánima, desichant exhalar en ella el últim suspir. Si se nega el sentiment de la patria natural ¿com se ha de afirmar el de la patria orgánica? Cuant se viu llunt de la patria se sufrix, sinse saber com ni per qué, una serie de emosións y reflecsións epsicológiques que á uns els fá renegar d' ella, y á atres no els deixa olvidar á sa patria nativa.

Tot dependix de la sort actual. Si falt de treball y protecsió en sa terra heu busca en extraña, y en esta el perseguix la desgrasia, fá culpable á sa terra d' ella, sinse tindre en conte, que molt fasil siga falta de disposisió en él mateixa, pera guañarse el pá qu' es mencha. Si per el contrari, en el afán de vore més, de no conformarse á lo que sa terra li brinda, abandona esta, y fora d' ella encontra una posisió, no ensomía per él, (per no reconeixer sons mérits) entonses veneix á sa terra per haber segut son cuna, perque allí alcomensá á desenrrollarse son serbell, perque allí están soterrats, els que tantes fatigues pasaren, pera qu' éll fora un home de posisió; un home felís. Y entonses, ¡quin sentiment li entra al vores llunt de sa terra! ¡quien desich de tornar á ella! ¡cuant de annhel per ser sélebre y brindarli sa gloria, ¡¡cuans desichos de qu' esta siga gran! Y cuant tot asó pensa y sent, veu que atres que no son sons fills y que abusant de un poder que li ha conferit equivocadament el sufrache universal, la explota la ruina, expremix tota sa riquea, aixi com la de les demés regións, pera engrandir un foco, de maldat, de visis, de holgansa y mantindre á una recopilasió de vagos quisá, quisá extranchers, qu' els se sinporta mol poc, qu' España s' afone.

Y este bon patrisi, este bon fill, al bore la ignominia qu' están cometent en sa mare; protesta, y se revela demanant administrar éll y els seus paisans, els productes de sa terra, ya qu' ella els produix, qu' ella sels menche, que aprofiten pera la glória d' ella. Este es el nostre dogma. Esta es la relitat del Regionalisme.

Patriotes y vividors

Entre 'ls que per son carácter ó per la forsa de les sircunstansies están cridats á dirichir l' impuls de la política, hiá una série molt extensa d' aptituts y tendensies ocupant els dos estrems d' aquella, els verdaders homens d' Estat y de mires elevaes; els Patricis, per una part y per l' atra, els miserables egoistes, els que carixen d' aptituts, els vividors. La influensia d' estos homens es tan desisiva que pot determinar en l' acte la grandea ó la decadensia d' un poble.

Les multituts *sentixen* l' estímul de son engrandiment polítich, vislumbren, más be que *vehuen*, el camí que debuen seguir pera rechenerarse ó engrandirse, pero nesesiten com la nau, un timó qu' els done direcsió, una farola qu' els fasa vore els perills y els marque una segura y bona ruta.

En asó, com en tot, se realisa una lley de la vida que no pot deixar de cumplirse; y ya sabem qu' els moviments suchestius de les mans, tenen mes de macánics é inconsients, que de rahonats y llochics. Per aixó es tan desisiva l' acsió dels directors de eixos moviments, y tan gran la responsabilitat qu' exichís la historia als que no saben ó no volen encausarlos, cuant tenen autoritat y michos pera podero realisar.

En España una nasió, com á meridional y llatina, dotá de una gran forsa impulsiva pero inconstant y efímera. En les masses del poble, surchix fásilment la chispa del entusiasme, que en la rapidés del rayo se propaga é invadix totes les consensies; hiá así una enerchía latent, que desperta de pronte y es capás d' aplegar hasta l' heroisme; ó dechenera hasta les aberrasións de la criminalitat, segon la direcsió que resibixca.

«*¡Viva España con honra!*» cridaren una volta algunes marins en la bahía de Cádis, y aquell crit que marcaba una direcsió á la enerchía del poble, se comunicá rápidament á tota la nasió, ostentant com lema la gráfica inscripsió de la bandera popular: «*pena de muerte al ladrón*». Era alló una orientasió moral y progresiva inculcá en la consiensia de les masses.

Pero el hermós moviment assensional se perturbá molt pronte; una remesa de famolencs vividors se mesclá enseguida entre les multitus que demanaben chustisia; se sembra la discordia, les vasilasións y el duete per totes parts; se produixen corrents encontraes en el mar tranquil per ahon navega el buc de la rechenerasió de la patria, y sobrevé la perturbasió y el naufrachi de la nau. El moviment assensional se trastorná y la única direcsió que tenía un obchetiu de progrés glorióso, se trasforma y dechenera en les repugnants essenes de una guerra sivil, y en els horrors de una anarquía política, que fá posible 'l retrosés á la dictaura militar. ¿De quí fon la culpa? Indudablement dels directors del moviment, de uns y de atres, de tots els que tenien el deure de marcar un camí moral y progresiu al entusiasme de les masses. Fon tot alló un encadenament de fets demostratius de la fatal influensia en la césa pública per part dels que moral é intelectualment resultaren miserables vividors. Y les consecuensies se tocaren inmediatament y encara venen tocantse en nostra trista historia contemporánea. Les catástrofes de Santiago y de Cavite, el atrás material de nostra agricultura y de nostra industria, el empobriment de nostre comers, el desorde en nostra administrasió pública, nostre atrás intelectual y la prostitusió de les costums públiques, no son fets aislats que carixquen d' explicasió; el marasme y desalient de les mases no es un fenómeno inesperat y misteriós. Totes les enerchies s' agoten y se fan insuflsients y estérils cuant carixen de una direcsió rasional. ¿Que conseguirém dihuen els pobles, inquietantmos debaes? ¿Pera que ham de anar á les urnes, si sols han de ser elechits els que siguen designats per los gobernats? ¿Pera qué ham de treballar en entusiasme, si la Hacienda s' ha d' emportar el frut de nostre treball? ¿Pera qué esforsamos en un treball sientífic frecuent y perseverant, si el sabio se mor de fam, si el inventor es obchecte de indiferensia y enchamay aplega á ser recompensat? ¿De qué me servirá cavar en febril activitat una térra regá tan sols en la meua suor, cual escás frut no ha de ser pera mí?

Y d' esta manera cundix el dessalient, s' acaben les forses, y sols se busca la trampa política com á mich pera medrar, y els negosis oscurs y bruts pera improvisar una fortuna.

Tal es la direcsió doná per els vividors, al gran impuls suchestiu de les masses, que han buscat y busquen en la política un mich pera la sena rechenerasió.

El estat de marasme y de fatalisme á que ha aplegat el país, es síntoma característic de un mal molt fondo, constitusional, arraicat en les entrañes de la colectivitat. La esplicasió está al alcans de tots, y no es nesesari ser un gran sosiolec, pera encontrar les causes determinants d' eixe estat anormal y patolóchic. Falten homens; per ninguna part se van al talent y á la honradés posantso al front de les enerchíes populares: la rasa dels verdaders grans homens, pareix que ha desaparegut de nostre país, com han desaparegut sertes espesies soolóchiques, cuals restos fósils encontrem rónegament en los museus. Sols queda una rasa bullisiosa, inquieta, é insignificant, qu' escala els puestos elevats, que allí se sosté per la violensia, y dirichix la opinió com convé als seus interesats egoismes. Es la rasa que inquietaba la cort de Augustulo, la que se cubría de or y d' escarlata en les postrimeríes del decadent Imperi Bisantí Es, la infecunda rasa dels vividors.

ROBERTO BALLESTER

El servici dels Trambíes es pésim, lam denunsiat, y la Prensa está muda. El Alcalde sort, y el Gobernador no se entera.

Front à la realitat

«Idioma en que los pájaros garrulan
»y en que hab'a el angel á los niños tiernos,
»y las fueriles murmuran y sollozan
»entre frondosos árboles al viento
Curro Enriquez (Introducció, «Desde mi tierra», pág 1.ª).

—¡Ay! mare mehual... ¡Mare mehual
Blasco Ibáñez (Cosas de hombres, de «Cuentos valencianos», pág 30.)

Bueno Sense atavismes, sense prejuins, dos paraules. Valencia, nostra patria, ha tengut, té y tindrá si sons fills son dignes, carácter propi.

Es son reyne, dels més rics d' España. Experta com ningú; á sons ports, arriven d' escótiques terres, multitut de barcos que omplin sons ventres de ferro, dels exquisits fruts que la terra, mestrament cultiva, prodiga. Es sa industria, important; la primera en fabricasió de mobles, palmitos, tonelletes y mayóliques.

En Art, ha mereixut la capital, el nom escól d' Atenes del Mediterrane. Sempre tingué gran fama la sehua escola de pintura, en la qu' els noms de Ribera, Ribalta y Joanes, basten pera fer el eloji.

En son cól purissim, intensament blabós, magnífic de llum y d' armonía, en les sigües rialleres de sons mils de sequies, que espillejent per entre la masaña dels camps y dels jardins; en la casta blancor de les barraques, niu ofrendat per el fill dei desert—en el mar que yavullament, sense descans, li recorda sa gloriosa estirp, el valenciá, naixcut de la cópula del árabe y d' el grech, encontrá inspiraço y cuant naix, en son cór, grabá porta la idea sublim de la Bellessa y de l' Art.

Valencia ha tengut sempre parla propia. Una parla doça, flexible, rica, hábil com ninguna pera la poesía; una parla sonora, majestuosa com la lletina, brava com la germana armoniosa com la dels nets del vell Homer. Pero, un día sons fills, indignes de dur el nom de mare tan bona y tan noble, la despresiaren, li feren traisió y parlaren una extranya; pensaren en ella, escrigueren en ella, y desde la infantessa á sons descendents, els se la ensenyaren, com signe de distinció. Ridicul, soberanament ridicul. Que no presupon despresi per la de Cervantes, el amar y servirse de la d' Ausies-March; que no es el noble anhel de guardar y cultivar esquisitament les costums dels nostres agüelos, escarni de les dels nostres germans de les atres regións; que no vol dir separatisme, el regionalisme que com digué Pí y Margall es tot un sistema d' organisació política.

Am de voler pues, el regionalisme, apart de tot lo presitat, per el despresi en que l' Estat mos á tractat sempre, com recentment, sa demostrat en lo directe.

Ara bé, pera portar á la realitat els nostres ensonmis, pera donar forma á lo que va en nostre oir, dorm en el cerball y dihuen els nostres llavis, am de començar per fer renaixer el nostre teatre, de tan noble abolenc, llegir als clásichs, estudiar nostra historia, venerar nostres costums. Fer que no emigren cap á Madrit els nostres literats, pintors y homens de sençia pues en Catalunya ahon tenen homens com Guimerá, Rusiñol, Bartrana, Vicler Catalá, Apeles Mestres y Rueda; y Mallorca que contá entre sons fills á Costa y Llovera, Alcover, Alimar y Oliver, els reté dolçament y fá parlar la llengüa materna, qu' es lo propi y l' honrat. Y, sobre tot, posant en nostres paraules l' ingenit dels nostres saineters, burlarmos donosament dels que siguen valencians, no parlen la llengüa dels seus antepasats y despresiar als que la parlen pera emporquirla, y la escriuen prenint patenté un arbelló.

Som fills d' un pais privilegiat per la naturalessa, un país que crea, que te vida propia. Som espanyols, pero antes que res valencians, fondament, sincerament.

¡Descendents del agaél desplegueu de nou la santa bandera de la Patria, plantemla, clavemla, pera que may deixe d' onechar en lo més alt del Micalet, gloriós muetoi dels nostres bolers, son revolotejen els divins ausells dels ideals de redemció, baix un cel, presiosím, blabós, vilvant, magnífich de llum y d' armonía.

JULIO JUST

Les autoritats de Valencia y la prensa, consentixen que la compañía de Trambíes se burle del públic.

Notes Históriques

IV

ORIGE DEL TURIA

El famós riu qu' hermosecha nostra ciutat tingué desde l' antigüetat lo nom de Turia, habent indicis de qu' en temps remots fon navegable en una gran extensió.

Gran ha segut, no obstant la varietat de noms en que l' han designat; els fenicis l' anomenaben *Tirio*, cambiant mes tart per *Duria* ó *Durias* paraula que significa rosa de fusta per l' abundancia d' arbredes que 'n sons margens florixen ó per la fusta que la corrent conduía á la Ciutat navegant pel riu dende terra de Moya.

Y este nom se corrompé quedant l' actual vocable *Turia* hasta que invadit nostre Regne pels mahometans li 'l mudaren denominantlo *Guadalaviar*, mot arábich que li posaren á causa de la limpiesa de ses aigues.

Ultimament conquistada la comarca pels eixercits de D. Jaume torná á resplandeixer son antich nom de Turia.

Tres son les fonts de que naix nostre riu. La primera brolla en L'obetanía de Aragó, inmediata á una petita poblasió dita Villar del Cobo y junt á l' aldea dels Greches prensa corrent á Albarracin, aplega á Terol ahont s' onix á l' atra vena que naix en lo terme del Cubillo, baixa á Linares, Cubo de la Motorrita, Alfambra, y s' incorpora com ha explicat al primer ramal vora Terol totes juntes bañen á Tortajada, Ademuz, Chulilla, Villamarchant, Riba-roja, Palancia, Manises, Paterna, Quart, Campanar y Valencia.

Avans que 'ls romans señorecharen la nostra vila pasaba 'l riu Turia per lo que ara es plasa del Mercat, carrers de Carabases, y S. Martí; als romans els paregué molt perillós que fora atravesá la ciutat por lo riu anegantla en les fortes avengudes y entonces el desviaren segons l' actual curs conforme consta en una pedra mich derruida que hi ha en lo cementir de la Trinitat, en la qual se llich esta inscripció:

EMPTO LOCO...
...VM QUI AQUAM TRAH...
...M. APORTA SUCRONENS..
...L M. P. TVM. V. KAL. MAJA..

en la que s' evidencia que caminaba per la porta de Sacro y fon manat desviar á la canal que avuy te per algú dels Consuls ó pel Senat y haventlo conduit per esta porta de Sacro camina fins á llevant y desaigua en lo Mediterrani per Nazaret.

Sr. García Dutrús, (D. J. B.) Vosté que vol ser tan recte ¿consentix qu' els demés compañeros de machoría el deixen á soles en les sehues denunsies? Cuan se tinga que votar alguna expropiasió, enrecordes.

Nostre Port

La Chunta de Obres del Port de Valencia ha acabat la construcsió de les obres interiors de la darsena actual, invertint uns millóns de pesetes en la construcsió de vies, pavimens, depósits, grues, saneament, alumbrat, etc.

Resultant en extrem insufisient la superfisie de flotasió de que hui se dispon per haberse quintuplicat el tráfic durant estos 20 añs, se ha estudiat, per orden del Excm Sr. Ministre de Foment, un antiproyecte cheneral de ensanche y millora degut al preclar coneiximent del ingeniero D. José María Fuster, el que en un esforsitanic pera venser les moltes dificultats (morals y materials) que se li han presentat, á dotat á Valencia de un Port digne d' ella, cuya obra, no debem olvidar els bons valencians, que ha segut filla, del inmens amor que nostre paisá, el probo é intelichent ingeniero D. José María Fuster profesa a sa patria nativa, la hermosa, noble y lleal Valencia. El Proyecte del Sr. Fuster, compren cuatre grupos de construcsió, á saber: 1.° Diques exteriors de abrigo. 2.° Molls de atraque. 3.° Habitasió de servisis sobre els molls. 4.° Obres complementaries. Ara bé. Els dos grupos primers, donat als insesans treballs de la Chunta y al sel é interés d' el ingeniero, han segut construits en els recursos propis del moll y *sinse subinció*, pero pera continuar tan magnífica com nesesaria é important obra, presisa qu' el Estat li achude un poc á la Chunta de Obres, consedinli una subensió de 600.000 ptes. durant 30 añs pera que puga desarrollar son plá. Segon, els datos ofisials que ham pogut arreplegar, se despren qu' el port de Valencia es ú d' els que més dinés ingresa, d' els que més trafica y en cambi. es ú d' els que menos subensió té, com se podrá vore en el siguient cuadro.

PORTS	Ingresos propis — PESETES	Suvenció del Estat — PESETES	Tráfic — TONELLAES
Bilbao	2.120.000	350.000	4.060.000
Santander	515.000	400.000	1.275.000
Gijón Musel	70.000	300.000	745.000
Coruña	66.090	590.000	220.000
Vigo	64.000	300.000	200.000
Huelva	1.520.000	350.000	2.735.000
Cadis	196.000	800.000	400.000
Sevilla	1.154.000	890.000	1.130.000
Málaga	430.000	290.000	380.000
Almería	430.000	400.000	545.006
Cartachena	226.000	220.000	780.000
Alacant	140.000	400.000	320.000
Valencia	2.310.000	250.000	1.360.000
Castelló	40.000	300.000	70.000
Tarragona	70.000	300.000	270.000
Barcelona	2.005.000	150.000	2.130.000

memoriaesquerra.cat — Valencia Nova, núm. 7, 23/3/1913, pàgina 1

FOSFO-FITO KOLA ALIÑO

Fósforo de la avena y Nuez Kola granulats. Poderós tónic reconstituyent, antineurasténic y regulaor de les funsións del cór.—De grans resultats en la anémia.

MERCAT, 25 (CHUNT AL ESTANC (VALENCIA

Así pues, no es, en efecte admisible la guerra de tarifes que al amparo de la proteció del Estat tenen establida contra Valencia els demés ports y singularment els veins; per esta lucha desproporsioná no han pogut establirse en Valencia determinaes industries, que se han establit particularment en Alacant per la poca carestía de arbitris que té.

Por lo tant, continue el infatigable ingeniero del Port D. José María Fuster y la digna Chunta de Obres d' el Port per el camí que s' han trasat y Valencia tota, els seu agrairá y estará disposta si fora presíe á prestarli s' achuda.

Sr. Marco Miranda. Vosté que cuant parla tira á ferir ¿per qué no parla un poc més fort sobre el pésim servisi dels Trambíes á vore si mata algun momios?

La Compañía de explotaors

VALENCIANS:

Les autoritats de Valencia y la Prensa, fan cas omís de les nostres denunsies, contra el pésim servisi que presta la Compañía de Trambíes Eléctrics. En sesió pública els consechals Garsía Dutrús (D. J. B.) y Marco Miranda, han protestat y el Sr. Alcalde no els ha fet cás. Nosatros ham embiat un remitit á tota la Prensa, protestant del fet, y ningún periódic la publicat.

Estém averiguant per qué no parlen uns y atres.

Per lo menos sospechem que tenen la boca tapà.

Sr. D. Paco Amat. Vosté que té... lo que té... ¿no pot impedir el pésim servisi dels Trambíes?

Tot lo que relluix...

La viuda de Chafacols disfrutaba d' una renta de tretse quinsets diaris que li produíen dos casetes que sos pares li deixaren en lo carrer d' En Bou al morir; d' una filla d' á ventiset añs que li deixá el seu Silvestre y d' un reuma en los chenolls que no sé qui li 'l deixá, pero ella asegura que també es herencia.

La de Chafacols mare, era una d' eixes señores desendents de virreis y nobles, qu' á tot hóra están fent alarde del ñiñache y que á forsa de chenerasions (y de no haber existit aquelis més que de fantasía) han hagut més de dos ocasións en qu' han establit una cuaresma de Novembre.

Era baixeta, rechoncha, de cap extraordinariament abultat. Els ulls li semblaven traus d' una camisa de bayeta rocha. El nas afelpat en sa extremitat per un *bello* negri-blanc, li tapaba bona part el labio superior d' aquella boca desdentá pera deixar més lloch á les mentires. En conchunt sa figrua negaba en absolut la noble prosedensia de que tant cacarechaba...

Presentat per una familia amiga, les había visitat algunes vegaes un chicot, tenedor de llibres d' una fábrica de lligacames, lo que no era obstacul pera qu' aplegara als trenta y tants añs, fadrí, pues era d' eixos que sense ser ningú, aspiraba á una dóna que colmara sons deliris de grandes. En esta familia cregué haber trobat el filó y ya anaba acariciant el proyecte de dirichirse jefe de la casa Chafacols.

Les visites menudechaben.

¡Qué d' actuasións resibía de la que quisá sería sa sógra!

—Joaquín. Esta nit pareix qu' estiga vosté trasmudat de color. ¿Se sent malalt? ¿No li ha sentat el sopar?

—¡Ca, no señora. Si no he sopat!

—No, no hu negue. ¡Si té unes ulleres d' á pam. Concha; fesli una tasa d' herbes barrechaes en unes gotes d' asahar

—Pero, si. .

—¡Cheatús María! Vosté así es amo de casa.

Y, vullgues ó no, Joaquín tenía que consentir.

Concha crusaba en ell una mirá insendiaria, que s' había estudiat al espill y es dirichía á la cuina deixant asoles á sa mare en lo tenedor de la fábrica de lligacames.

La de Chafacols aprofitaba aquell instant pera remontar á sa filla.

—No debía diro, per que al cap y al fi, soc sa mare. Si fora al revés, igual ho diría: ¡Qué disposta es; qu' aseá y que económica! Lo mateix cús que plancha, guisa y em retalla els callos á mí.

—Si no fora perque no está ben vist, li diría que li enseñara els baixos; ¡qué sinagües tan netes!.. ¡L' hóme que s 'el anduga, fá l' Agost.

Enseguida eixía Concheta en un tasó gran, plé de tisana y entre les paraules cariñoses de la chica y les imposisións afectuoses de la mare, se la tiraba al coleto escaldanse llengua y gols.

—¿Ne vol més?

Joaquín, después d' agrair l' atenció, se nega á repetir y es disposa á anarsen per por á un atre tasó de tila.

—M' en vach que tinc una poca faena.

—¿Faena? ¡No 'm diga res! Nosatros som uns mártirs d' ella! Les crias están imposibles. ¡Si una no estiguera en tot!... Pero ya m' ha fet l' ánimo. Ni fas conter de abochornarme, ni de matar de treball á ma filla. Si 'ls n' había de deixar set, l' in deixaré tres. Demá, venen els pintors á retocar cuina, alcobes y pasillo. Pues demá es el día que deixe á la criá en ells y esta y yo, nos he aném de fonda. Mire: y estrenarém eixa nova del carrer de les Barques.

—¿La Reina Victoria?

—No, l' atra. No 's perque una no puga ¿u' anten? Pero com tinc qu' arreglar á esta y no de cuantsevol manera; perque el nostre ñiñache!...

Al día siguient, Joaquín aná á pendre café después de diner á Royalty pensant encontrar allí á les de Chafacols, com li había asegurat. Més no veentles en ninguna taula, al pagar preguntá al camarero, qui li contesta negativament.

Entonses l' home, pensant que podía haberlos sosuit algo desagradable, apretá els tacons dirichinse cap á la casa del seu amor, fentse ilusións y parlant asoles com un tonto. Pensant en les rentes de les de Chafacols que pronte serien seus y en la vida tan felis que passaría chunt á d' aquella criatura que reunint totes les bones condisions imaginables, encara había que afechirli la de retallar callos.

En éstos pensaments y sense que li 'n anara del cap que debien de ser perso es de gran rango, aplegá hasta la porta. Tirá de la campaneta. Concha, poc previsora, ó distreta, sens ducte no preguntá ¿qui es? y obrigué deixant a la vista de Joaquín un espectácul, que encara de color, tiraba per terra tots els seus pensaments de felisitat y grandea. Les de Chafacols, elles per elles y qui sap si después d' haber menchát sopes d' all en puesto del cubert de Royalty, estaben donant de cals les parets del pasillo...

VISENT TOMÁS SANCHEZ

¡¡Ché!! El millor paper de fumar. De venta en tot el mon

Una excursió á Porta-Coeli

Infinitat de voltes ha segut cantá per els poetes de la terra, y extranchera, la hermosura de la vega valenciana. Pero per molt consiensudament que huachen fet y per més quo hacha tratat la ploma de descriurela, no pot may arribar á pintarla tal y conforme es, no pot fero, com el achi' pinsell, dirichit per la sabia y experta má del gran artiste la Naturalea.

Porta-Coeli, ha segut descrit infinitat de voltes, en tots els cants que la intelichensia del home te al seu alcans; la ploma, el pinsell, la fotografía, pero en tots ells, no ha pogut ni podrá descriure sa verdadera hermosura. Es tal que pera apresiarla, es fa presís anar á vorelá.

Así pensant, el pasat dumenche, aprofitant, el temps primaveral que la Naturalea alcomensat á brindarmos, se desedirem anar á contemplar una volta més aquell hermós parache nomenat (no debaes) La Porta del Sol. En el primer tren qu' es de la estasió Sentral de Lliria y Bétera, abandonarem la capital y se deixarem conduir per dit tren hasta Bétera. Allí, yan uns coches (de sanc) que conduixen al pasacher hasta la mateixa excartuja, la que afors de dinés, inquebrantable voluntat, y preciar coneiximent ha transformat D. Enrique Llopis Palau, en hermosa Fonda y Restaurant, dotat de cuantes comoditats, bon gust y elegansia se puga demanar en la millor de la capital. Té un comedor capás pera més de 500 persones, montat de tal manera que la estansia en éll, es grata en tot temps y per tots conseptes. Está tot éll encristalat pero de tal modo, que si la temperatura es bona es poden obrir les bentalles pera qu' el comensal puga, al mateix temps que saborecha els soculents guisos preparats per una má experta y entendedora en el art culinari, respire la fragant aroma, del saludable tomillo y romero, entremesclá en la no menos benefisiosa sabia dels pins.

El establiment, está baix la direcsió dels seus dueños el matrimoni Llopis, els que tenen tal caracter y una educasió tan esmeradísima, qu' entre els dos se disputen el agasajar millor, no ya al parroquiá (per el interés) sino á tot aquell que se digna anar á visitarlos.

Chunt al comedor: ya una hermosa terrasa convertida en un verdader chardí cuallat de totes clases de plantes y flors, predominant les violetes. A la dreta del comedor, ya també un espasiós saló de tir pera distracsió del excursioniste.

La cuina está dotá de tot cuant puga fer falta pera sasiar la més exichent gloto-nería. Ya també un hermós saló de lectura, en el qu' el excursioniste pot recrearse, instruirse y deleitarse, fullechant alguns bolumens de autors renombrats, tots els semanaris ilustrats que se publiquen en Valencia y hasta fora d' ella, la prensa diaria, y hasta nostre humill semanari. Ademés ya també en éll, un hermós y magnífic piano de cola, cordes crusaes, sobre el que se vehuen algunes composisións musicals de tots els chéneros y pera tots els gusts. Lamentem, qu' el ex és de orichinal, mos impedixca el poder fer una cpmpleta reseña, pero apesar de tot, no bolem deixar de consignar, el bon gust en qu' están amoblaes les habitasións particulars. En cada una d' elles, ya un camó ó llit de matrimoni en sumier de malla metálica y dos matalaps.

Un ropero de lluna, una mesita de noche, un lababo, y una escribanía, en tots els seus utensilis, tot al estil inglés, sensillo, pero molt fi y elegant.

En fí, ya diguerem al prinsipi, que tant el parache, com el Restaurant, no son pera descriure y molt menos nostra torpe ploma, tot alló, es digne de anar á boreu, encara que no més siga pera correspondre un poc, al inmens sacrifisi que ha fet don Enrique Llopis, pera dotar a Valencia de una estasió veraniega digna d' ella.

¡¡Ché!! El millor paper de fumar. De venta en tot el mon

La fundasió de un Sírcul

Avant el Regionalisme

En nostre segón número, al donar les grasies á nostres bolguts paisans, plens de satisfacsió diguerem qu' estos habían aseptat en molt de cariño la fundasió de nostre semanari y que enterats del nostre programa tots ells y espesialment unes cuantes personalitats del distrit del Port, mos habíen brindat son achuda en tots conseptes. No foren paraules engañoses, escrites pera la propaganda, no. Fon la pura realitat; y hu demostrarem, aumentant el tamañ de nostre semanari, obligats per els molts anunsis que mos donaren pera la insertasió, y desichosos de correspondre millor á la bona aseptasió.

Més el poble agrait al que treballa en son defense, continua en tal mode son protecisó, que ha gravat en nostre pensament la idea de convertir nostre semanari en diari de la nit. ¿Cuant ha de ser? No hu sabem. Pero quisá, quisá, no tarde dos mesos. Tot dependix de lo que tarde en vindre serta rotativa que se está esperant en Valensia.

Pero es mes. Calculánt el presupost que mos pot reportar la innovació y contant en els sinser oferiments que sertes persones mos han fet, anem anar mes llunt, anem á fundar un Sírcul Regionalista en el Grau, pera lo cual tres de nostres compañeros ya tenen la misió de buscar un local apropósit en un punt sentric, vé en el carrer Machor, ó Chapa ó Moll de ponent ó Llevant ó en lo carrer de la Llibertat del Cabañal. Así es, que tardarem en aubrirlo tot lo que tardem en trobar local.

Y com bullga, que tot lo que puguen arribar á ser tant el diari com el sírcul, será degut á la protocsió de' ls bons valencians, así com desde un prinsipi els oferirem les columes del semanari, así mateix els oferim les del diari cuant hu siga, y así també els oferim les llistes de sosis pera el que bullga sero.

Ara bé cuant se oferix una cósa, deu donarse á coneixer y encara que siga á la llauchera anem á dir algo de lo que fará el reglament:

Programa é ideal polític.

Defendre els interesos de Valensia y son rechió. Tratar de instruir als sosis que hu desichen de la manera millor, y més económica: pera lo cual montará una escola nocturna gratuita pera tot aquell que siga sosi. La clase durará tres heres de 8 á 11 de la nit. Ademés establirá una clase de socorro mútuo pera els sosis mediant una chiqueta cuota. Es dir.

Que el sosi pagará una peseta de cuota al mes, y tindrá dret á la enseñansa.

Ara bé el que ademés pague una peseta vint séntims estará asegurat en el Banc Nasional Compañía de Seguros que anunsiem en la última plana, y tindrá dret en cás de enfermetat, imposibilitat pera el treball ó defunsió á lo siguient:

Malaltíes de medisina. . . 3 pts. diaries.
» de siruchía machor 2'50 »
» de » menor 1'50 »

Cas de imposibilitarse en el treball se li pagará mensualment 20 pts. Y en cas de defunsió, se entregarán á la sehua familia pera achuda al enterro ó dol, 30 pts.

Asó es á grans rasgos la base fundamental de nostre sírcul. Así pues, desde este moment queden aubertes les llistes de sosis y el que desiche més informes ó bullga suscriures pot pasar per la redacsió del periodic ó embiar el nom y dos apellidos, domisili ahon viu y manifestar de quina clase de sosis desicha sel considere el día que se aubriga el casino.

Per un peseta al mes, será sosi en dret á la enseñansa. Per dos pesetes vint séntims, tindrá dret á la enseñansa y al socorro.

Conque valencians á la vostra disposisió y sempre avant. Tot per y pera nostra bolguda Valencia.

¡¡Ché!! El millor paper de fumar. De venta en toch el mon

Pera ella

Mireula, es la mehua compañera:
la qu' alibia les mehues desventures:
la qu' em lleva les penes y amargures;
la que te pera mí, ¡¡dicha sanéra!!
La qu' en los ratos trists corre llauchera,
á alegrar el meu cor qu' el seu demans:
la que reina en mon pit com soberana,
porque fon entre totes la primera:
La flor d' el meu chardí, que yo més (suide:
flor qu' en les mehues ansies, devoraba;
la que patí per mí si la deixaba;
la qu' em doná aquell bes, que may ol- (vide:
La que después ploraba tremolose,
perque pensá que yo no tornaría:
la qu' em doná per sempre l' alegría
la que me feu felis y ella dichose:
La santa compañera dolsa y bona:
la... (perdó si en favorirla no repare)
la que fon pera mí, ¡¡tant com ma mare!!
¡¡la mare de mons fidels! ¡¡la mehua do (ll!

PACO MORÁN BADÍA

¡¡Ché!! El millor paper de fumar. De venta en tot el mon

La sisaña d' «El Pueblo»

Pareix mentira que serts periódics, se tinguen per serios y es posen en les cóses més chiquetes y de escasa importansia pera saherir als seus contraris.

«El Pueblo» del día 19, inserta una gasetilla (La primera pera que no se olvide), plena de rabia y verí contra els chermans Garsía Dutrús per haber sustituit els posts de ferro pera el alumbrat eléctric per postes de madera. Respecte á este asunt algo podíem dir que afectara molt de prop al president de la comisió de alumbrat, pero com nostra intensió no es més que deixar á cada ú en son puesto, aném á dir cuatre paraules pera que la opinió sensata sapia lo que hiá sobre el particular:

Primerament, el Sr. Garsía Dutrús (D. M.), no ha tingut part ni art respecte als postes. Segon que guant els postes vingueren, el Sr. Garsía Dutrús (D. J. B.) hiá protestá y entonses el president de la comisió li contestá que no había atre remey donat á les economíes que tenien que fer, pera pagar els deutes que el anterior achuntament había fet, Y tersera, sabut es de tots els vehins del distrit del Port el interés que els Garsía Dutrús tenen per éll, heu demostra les moltes campañes que han tengut que sostindre pera conseguir alguna millora.

Ultimament, la dels trambíes eléctrics. Respecte á este asunt han de saber els vehins del Grau y Cabañal que «Valensia Nóva», ha reclamat el auxili de «El Pueblo» y «Mercantil» y en res s' han bolgut fer eco.

Per quin motiu? Perque en dits asunts se veía el interés que per els Poblats Marítims tenen el seus fills Garsía Dutrús; pero com estos son una puncha grandísima, que impedix que els vividors tornen á poderarse de les arques munisipals, els del Pueblo y Mercantil, no els poden vore. Les coses clares. Finalment, li diuen al Sr. Alcalde que está en la figuera. No, ahon está ,es pagant algo d' el déficit d' el anterior achuntament en els dinés d' els volans que hara no doná á d' alguns. ¿Heu voleu més clar?

El gran regal de «Valencia Nóva»

Uns cuans leaders del art valensiá, bolent demostrar una bolta més el amor que tenen á tot lo de la seua terra, y els sentimens caritatius que abriguen en son pit, à la más chiqueta indicasió qu' els ferem de que bolíem fer una rifa pera donar el producte á la Asosiasió de Caritat, mos donaren uns cuans cuadros, tets ells veliosos motius y firmes tan acreditaes com les de Carreres, Vizcay, Mellado, Pertegás, Ballester, Algarra y atres. Estos cuadros els exposarém á primers de mes en els escaparates d' els establimens de la capital, y els sortejarém en el sorteo del dia 30 de Abril, per mich de uns billets en el que cadú tindrá sinc números y serán els premiats els que tingan igual número á les primeres sorts. Cada billet valdrá un quinset y estarán de venta en els mateixos establimens qne estiguen els cuadros.

Sr. Jefe de Gobern de la provinsia de Valensia. En tota ella se chua, els seus subordinats se distrauen chuant, y els lladres, per els terrats.

La cuestió de la Fira

La proposisió de la Comisió de Fira y Festechos de celebrar la próxima fira en el mes de Maig, es digna de pendres en conter y de que tant la industria com el comés, com l' agricultura, la estudien y examinen les moltes ventaches que pera Valensia reportaria.

No ya hiá que embaucar á la opinió sensata y portarla per derroteros distints al que á orichinat tot pensament. No hiá que ferla política y creure que s' ha fet vaix la idea de donar machor explendor á les festes relichoses que coinsidixen en este mes. No, El digne president de la comisió D. Manuel Paredes, com á bon valensiá sols pensa y treballa pera que la fira valensiana ya que ell es ú d' els prinsipals que la dirichixen, no vol que decaiga en la chusta fama alcansá y com veu (así com tots els valencians), que cada añ resulta menos animá y reporta si se vol menos benefisis y si, machors défisits, proposa (no determina) se estudie si vore si sería combenient el donarli un chirp total á l' antigor actual.

Es més, la fira en Chuliol, no reporta benefisi, á ningú, es una fira de lujo y hasta si se vol de molesties, donat á la calor. El Achuntament deu de escudiar el modo y manera de favorir en lo posible els interesos de Valoncia, y vaix esta idea noble y elevá del Sr. Paredes se dehuen de tindre en conter el seu entusiasme y proposisións. ¡Qué la época es millor en Maig que en Chulio.? así xó no hiá perque discutiro. Y si hiá alguna poca discusió, sols es per part de els tauletfeios, que al celebrarse la fira en Maig, com en este temps els bous no están lo sufisie sebats crehuen que se suprimirien les corregudes. No es eixa la pretensió de la Comisió de fira. Ni tan sols pensa en cambiarles de fecha. Pensa per el contrari, que se celebren en el mateix temps chuntament en la celebrasió de atres festechos pera donarlos si se vol y cap machor atracsió. Pero no per el temor de que no se celebraren les corregudes de bous ha de protestar la opinió é impedir que la fira valensiana, conserve sa chusta fama y que en conter de ser un défisit pera les arques munisipals, siga motiu de un ingrés considerable no hiá en dites arques, sinó en les del comersiant, industrial agricultor Valensiá. debantli perdit motiu un entusiaste aplaaso al digne president de la comisió D. Manuel Paredes.

membriaesquerra.cat — Valencia Nova, núm. 7, 23/3/1913, pàgina 2

PORTA-COELI

Hermosísima excursió á dita Excartuixa. Aná y venguda 3 pesetes. *Fonda y Restaurant* de **Enrique Llopis Palau**. Teléfono n.º 2093.

La millor Estasió veraniega prop de Valencia á 342 metros sobre el Mar. Habitasións pera families independents de la Fonda que se alquilen per temporaes y per añs en mobles ó sense ells.

Informes en tots els Hotels de Valencia.

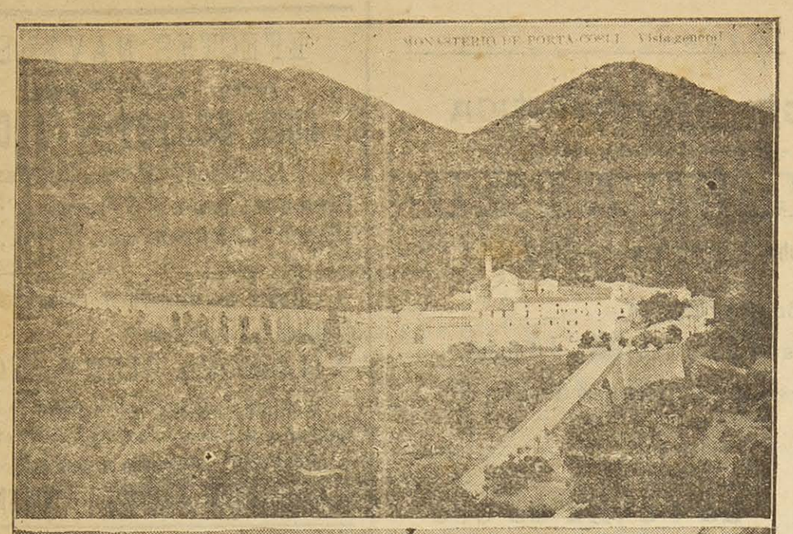

Si se solebrara la fira vaix el proyecte que te format la comisió, se selebraría este, en el interior de la siutat, organisant entre atres festechos coneurs de escaparates adornats així com fachaes, y tot asó donaría lloc á que els comersiants pogueren exhibir la sehua mercansía, y la de aquell *lo que no es veu, no 's compra*. Después sent en Maig, se podría organisar una fira de ganto caballar, (en prémits al millor eixemplar) empalmant en la fira de Pamplona que es per este temps. Dita fira se podría selebrar en la pista de la Exposisió. Es podría selebrar també una festa á la flor, puesto que este temps es el de la flor. Sobre el benefisi que ya hem prescrit que reportaría al comérs de selebrarse dinsde Valencia, es pot añadir 45 000 pesetes, que se gasten en alumenar la fira y el Pabelló Munisipal, les que podríen reservarse pera organisar dos ó tres díes de fira en combinasió en les corregudes de Chuliól. Después selebranse en Maig, podría ferse una exposisió de les hortalises de nostra rchié; conegudes per sa chusta fama.

En fi es una proposisió que se deu de peadre en conte, y si pera algo val el nostre bot, un aplauso á la Comisió de Fira y festechos y espesialment á son President Don Manuel Paredes (al qui diu que no se deu fer cas de lo que diga «Valensia Nóva»), per la plausible idea de selebrar la fira en Maig, achudant el Comers, y els bous en Chuliól. En cada temps lo seu.

La xica de la gola d' or

I

Canta fina xiqueta que ja es la primavera, que 'ls rosers floreixen. Canta, que la teua veu sembla cant de Naturalessa, que les teues cançóns alegren l' aucell que les acompanya. Canta, que per aixó et va fer Deu, pa que alegraires la vida al home, pa qu' el dorgueres junt al canu del teu cos diví.

Canta, que en cançó naixqueres i per aixó estas batejada per la xica de la gola d' or. Canta, que les teues penes se banyen en notes capritjoses que 't brotilen del anima, perque tu eres la que alegres á tot hom amb el teu cant, perque anuncies lo día en notes preciosos.

Canta, canta, que ja es la primavera, que 'ls rosers floreixen, que per aixó t' ha fet Deu.

II

¿Per qué no cantes? ¿Qué 't pasa? Ja no eres la xica de la gola d' or, ja no canta l' aucell junt á la teua casa, ya no alegres la vida, ja no 's para ningú per oirte. ¿Perqué no cantes? Ja no anuncies lo día en divines notes, ja no sembles tant hermosa... ¿Que 't pasa?

Jo si que hu sé, tu estás enamorada i aixó te fa callar, més no del tot, que encara cantes, pero més baixet, més baixet.....

III

Ha pasat molt de temps, la xica es una dona: de quant en cuant cante, pero amb altra veu que ja no anuncia 'l día, ni acompanya l' aucell, ni conmou á qui pasa per el seu carrer; una veu més rica, que sols aplega á curt tret de seu pit i per aixó no pert una lleugera nota, una veu que sols disfruta un angelet, fill de les sehues entrañes.

PACO VALIENTE

Sr. Gobernaor, en Valencia se chua.

Exmo. Sr. Gobernaor Sivil de la provincia de Valensia. En la idem, se chua y sense por.

PROGRAMA DE LES FESTES QUE DEDICA AL PATRÓ DE VALENCIA LA ASCIACIÓ DEL ALTAR DE SAN VICENT FERRER DE LA PLASA DEL CARMEN.

DUMENCHE 23 DE MARS.—Comensará la repartisió de bescuits, cuadros y demés obchectes piadosos als asociats del camí del Grau y de Misiata.

DILLUNS 24.—Seguirá el mateix orde qu' el día anterior en la barriá de Benimaclet.

DIMACH 25 —La repartisió seguirá en la barria do Russafa, continuant els díes 26, 27, 28 y 29 als demés asosiats.

DISAPTE 29.—Com vespra de la festa qu' esta Asociació dedica al gran Patró de Valencia y sa regió, á les dotse gran vol de campanes en la parroquia de Santa Creu.—A les cuatre de la vespra bendició del nou Guió d' esta Asociació.—A les set y micha de la vespra prosesó pera conduir la imache del Sant de casa el Clavari D. Ramón Verdeguer á la parroquia, que fará la carrera siguient:

Carrers de Baix, Caldereríes, Caballers, Tros-Alt, San Miquel, Baixada de San Miquel, Alta, Baixa, plasa del Carmen á la iglesia.

A les nou de la nit ensayo cheneral del nou milacre titulat EL SORT DE MONTBLANC. De deu á dotse serenata en casa del Clavari, carrer de Baix, 20.

DUMENCHE 30.—A les deu y micha y en exposisió de S. D. M., se celebrará la solemne funsió relichosa; interpretantse per gran número de veus y nutrida orquesta la Misa de un inspirat mestre. El sermó recordant les glories de nostre gran Apostol, el pronunsiara en llengua valenciana el elocuent predicaor *Dr. D. Félix Tomás Vivó.*

Después de la Misa se sortecharán dos medalles de plata entre els asociats presents.

A les cuatre y micha de la vespra se organizará una lluida prosesó que fará la carrera siguient.

Carrers del Museo, Chordana, Benefisensia, Ripalda, Corders, plasa Chordana, Alta, S. Miquel, Baixada de S. Miquel, Alta (dreta), Baixa, plasa del Abre, carrers de Sent Tomás, Mirto, Fos, plasa del Carme, Roters, Boixa, plasa del Abre, carrers de En Borrás, plasa de Santa Creu, carrers de Juan de Juanes, Roters, Garsilaso, Moret, Roters, plasa del Carmen al altar, ahon será colocá la imache del Sant als acorts de la Marcha Real, disparant una gran traca, comensant enseguida la representasió del milacre.

De nou á onse de la nit, la brillant banda Nova de Misiata, donará una serenata, alternant en la representasió del milacre, eixecutant les composisións siguients:

1.° TPEARMINT, Pasodoble.
2.° VALS DE SALÓN.
3.° EL CAMPAMENTO Fantasía Militar
4.° POLCA PARISIEN.
5.° EL CONDE DE LUCHEMBURGO, Fantasía.
6.° EL COMANDANTE, Pasodoble.

DILLUNS 30. DÍA PROPI DEL SANT - De nou á dotse del matí se repartirán 1000 limosnes als pobres portaors del bono corresponent. Durante tot el día se repetirá el milacre. Per la nit de nou á onse, serenata en arreglo al siguien programa:

1.° ANTELLA, Pasodoble.
2.° CARIÑOSA, Mazurca.
3.° PRINCESA DEL DOLAR, Valses.
4.° MONES Y MICOS, Fantasía.
5.° FANTASÍA DE VARIAS ZARZUELAS.
6.° PACOMIO, Pasodoble.

Después será baixat el Sant del Altar y trasladat en prosesó á casa el Clavari, Don Emilio Dalmau, carrer de Ensendra, 10, en la que donarán fí tan solemnes festes.

DIMACH 1 DE ABRIL.—A les nou del matí se dirá una Misa en el altar de San Vicent de la Parroquia de Santa Creu, en sufrache dels asociats difunts de esta Asociació.

En defensa propia

Sr. Director de VALENCIA NOVA.

Molt siñor meu: Li agraería se servira publicar en el periodic de sa digna y asertá direcció el siguient «Remitit» pera que la opinió sensata estiga enterá chusgue á uns y atres.

Favor que li agrairá son afectísim amic s. s. q. b. s. m.

ARTURO MIRÓ

Remitit

El disapte últim, públicá «El Progreso Obrero» un articulet titulat «Un patrono voicoteado» en el que me se pinta com al patrono més negrero que puga haber. Moltes coses podría dir en contra del autor de tal articulet ó millor dit, del que ha donat una notisia tan falsa com rastrera, pera me limitaré únicament á dir lo últim pera que sapia «El Progreso Obrero» y tots els qu' el llichen la veritat del fet. Y pera qu' el Director de dit semanari, no obre tan llaucher en donar notisies que después té que rectificar, pues aixó no es chens noble pera un periodic.

Un servidor de vosté, prengué un operari el día 26 de Novembre pera treballar en ma casa hasta pasaes les festes de Nadal, hasta el día últim d' el añ. Este fon el tracte. Pero com donat á lo molt que me favorix el públic d' el Grau, continuava nesesitanlo, sinse nou contracte, sinó de bé á bé, continuá treballant hasta la semana pasá, en que motius tan elevats com el de la economía, me obligaben á presindir d' ell.

Fa lo menos un mes que l' aguera pogut despedir, pero mirant que no era época de treball y pera que no estaguera sinse faena, l' aguantat hasta vespres de festes qu' es més fasil trovarne, y con todo li he donat els avansos estipulats.

El bon señor, ana á la nostra sosietat y digué que l' había despedit sinse motiu.

Vingué una comisió y senterá del fet y va vore la raó que yo tenía y al sent demá, me embiá operaris asociats que huí están treballant en ma casa. Con todo «El Progreso Obrero» á donat una notisia baix el nom de la Sosietat, qu' es falsa, la que tindrá que rectificar.

Sinse més, queda de vosté afectísim y li repetix les grasies

ARTURO MIRÓ

Rubricat.

Grau de Valensia 19 de Mars de 1913.

Crónica local

Sr. Alcalde. Estem molt satisfets y li donem les més expresives grasies, per haber cesiat á la Compañía de Trambíes, les nostres denunsies. Pero es cosa ya de amor propi pera vosté, de que dita compañía cumplixca les seues ordens. Valensia tota está enterá, (y huaplaudix) que VALENSIA NÓVA, y els consechals Garsía Dutrús (D. J. B.), Marco Miranda, y D. Antonio Ferrer Peset, están demanant que se correchixquen els siguients abusos:

1.° E puchar y baixar per davant.

2.° El qu' els cobraors óbriguen la porta de dabant pera cobrar.

3.° Obligant á que porten enseesos les llums supletories.

4.° A que al arribar els coches al punt de pará els agranen y espolsen.

5.° Prohibint qu' els cobraors y conductors se reunixquen en tertulia en el interior d' el coches.

6.° Obligant á estos, á que traten al pasacher en l' atensió y bones formes que obliguen á tot aquell que té una miqueta de educasió.

Y atres abusos que no es presis que nomenem.

Pera ser bon alcalde, combé (en serts casos) tindre la vara molt tiesa y pera les compañíes de explotaors més.

Sr. Garsía Dutrús (D. M.) Suponent que S. S. no aurá retirat la orde de que reguen les places de S. Roc y de Espartero, li manifestem, que lo menos dos semanes, que no se reguen.

Sr. D. Manuel Paredes. Li donem les grasies per la propaganda que va fent de que no fasen cas de les denunsies nostres. Cuant tingam ocasió li donarem un bombet. ¡Ah si! Nostra enhorabena per lo asertat que estagué el atre día, presidint la sesió.

Sr. Suay. Cuant se rebatix un dictamen deu de ser, perque se crega inchust y no perque tinga interés, una fracsió ú atra. Conque señor de la *coma*, se va á fer bona administrasió y no á enseñarse en uns y atres.

En la pastiseria «La Palma de Oro» (Carrer de Chapa 29 y 31—Grau) de Arturo Miró, encontrará el public de bon gust, el sabrós panquemao de Alberich, pues dit se está que sent este señor fill de allí, ningú com éll ha de saber la verdadera fórmula pera ferlo. Al mateix temps, encontrará, gran surtit en «Mones» y en tota clase de pastes y reposteria. Li agraim la mostra que mos ha embiat.

Pascua en Porta-Coeli.

El que bullga divertirse y gastarse póc, que fasa una excursió á Porta Coeli; tres pesetes ida y vuelta. Els billets se prenen en el Hotel-Valencia.

Pascua en la placha

Después de divertirse prou, sentará molt bé, sopar en el Miramar, pues sabut es de tots els valensians, que en ninguna fonda de Valensia, es mencha com allí, ni tan bé, ni tan barato.

En el Ackuntament

Per no ser de machor interés suprimim esta semana els comentaris de la sesió de el dilluns.

Hem resibit un eixemplar de la utilísima revista Americana *La Hacienda* la que recomanem als agricultors y comersiants en cheneral, convensuts de qu' han de trobar en ella infinitat de asunts qu' els convindrán.

Al seu representant en Valencia, Don Antoni Viñes, carrer de la Llibertat, 38, Cabañal, agraim l' obsequi.

Extracte de Malta Llisterri

¡¡LA MILLOR MALTA ESPAÑOLA!!

Superior á totes por sa espesial forma de preparasió. Consentrat estirilisat. ES EL MES PUR. D' agradable sabor.

FOSFO-VANADIVA LLISTERRI

Unic reconstituyent veritat que fá aumentar de pés en pocs díes.

Farmasia de la Vda. de F. Llisterri

Escalante, n.° 3. (Ribuet) Valensia (Grau)

Casa espesial p' el despaig de reseptes en medicaments purs.

Oberta tota la nit. Medicamentes modernes. Espesífics de la case, del País y Esiranchers

Odontina Antiséptica Llisterri

Aromatisa el alé, lleva el dolor de quixal, netecha la bóca y enfortix les ensíes.

¡¡TOS!!

Desspareix á les 24 hóres prenint la Gomenolina Llisterri.

Els preparats Llisterri, se venen en les Drogueríes de S. Antoni, de la Lluna y prinsipals Farmasies.

ACADEMIA PESTALOZZI

CARRERA DE COMERS

Ofisial y lliure. Preparasió rápida y completa en totes les asignatures de la carrera per un método espesial.

Enseñansa individual.

Cursos breus pera Contaors de Comers (Tenedors de llibres) per prosediment d' enseñansa eminentment práctic.

COLECHE

FRANSÉS Á INGLÉS

Chapa, 19, 2.°—GRAU

Director D. JOSE ALMIÑANA, Profesor Mercantil.

Ulleres pera totes les vistes. Armasóns pera tots els nasos

CRUMIERE OPTIC

té el surtit més gran de la regió.

Casa la més barata. La preferida de la gent que sap comprar.

CANTARES

Llevas una cruz al pecho
Que nada tiene de santa,
Es una cruz de brillantes
Con un *Inri* que te infama.

Un bastón me regalastes
Y á tí una sombrilla yo,
Y yo estrené la sombrilla
Y tú estrenaste el bastón.

Hay corazones de roca,
De cera, de oro, de nieve,
Y los hay también de plata,
como el tuyo, dé Meneses.

Si no encuentras quien te quiera
vente corriendo á mi casa,
Y me vendrás de perillas
Porque no tengo criada.

MANUEL MILLÁS

Solusió á la Charà d' el núm. 6

Les dones gasten corbata,
les faldes molt estretetes,
les orelles tapaetes
y pera calser *sabata*.

CHARÁ

En una *primera dos*
yo anaba un día cantant
en busca de un *tot* amic
que me solía comprar
tots els fruts que yo tenía
arreplegats dels meus camps.
Fea un fret de mil dimonis,
y en la *dos* y *tres* rollat,
me tapaba la *dos cuatre*
que fea un tramuntanal
capás de chelarli els cuernos
hasta el mateix Satanás.
Tot aquell fret que pasí,
el tiguí recompensat
mirant lo que diu la *quinta*
que 'l amic me va donar,
cosa que 'n lo temps que corre
no deixa de ser estrañ.
Y si no me la de if en
será perque no voldrán.

ROSCAMAS

Correspondensia

D. M. F.—Inglaterra-Manufici treball. La semana que bé anirá.

T. M.—Grau-no val rés.

L. P.—Valensia Entra en turno.

S. C.—Valensia-Si s' aquedat copia, lliscalila á la seua novia, que l' admirará, (per burro)

V. Ll.—Castelló-Pera publicar versos copiats d' «El secretario de los amantes» no nesesitem tanta alabansa.

Imp. Menesi, carrer de Baix, 32.

memoriaesquerra.cat — Valencia Nova, núm. 7, 23/3/1913, pàgina 3

GRAN RESTAURANT MIRAMAR
DE
JUAN CLEMENTE

Saló-menchador capás pera 500 cubérts. Automóvil de la casa á la pará d' els Tranvies :: Teléfono núm. 1037

Comers de teixits Nasionals y Estranchers
DE
CELESTINO GARCIA
Carrer de Escalante, 36, Cabañal (Valencia) (Antiga botiga de Servilleta)
Cortes de trache de lana pura desde 3 duros en avant. Espesialitat en vicuñes blabes y negres. Se confecsionen dols en 12 hores.

CINE LAROSA
Carrer de Chapa.— Grau
Sesións tots els dies, desde les sis la esprá. El que presenta mes novetats.

FOTOGRAFÍA ARTÍSTICA
DE
E. VIZCAINO
Machor, 26, entresuelo.—GRAU
Ampliasións de retratos.
Treballs en llum natural y artifisial.
Espesialitat en retratos de chiquet.

FRANCISCO FELIU
Abadia de Sen Martí n.° 1
Llensos, bordats, teles de coto de totes clases y amples, encaixos, cubres de seda y piqué manteleries, calses y calsetins, ajuar complets pera novies.
Abadia Sen Martí n.° 1.-VALENCIA

La Palma de Oro
Fábrica de dolsos
DE
ARTURO MIRÓ
Carrer de Chapa, 29 y 31 Grau (VALENCIA)
Antiga casa Genaro (no 's confundixquen.

BAZAR MEDICO
(Chunta la Plasa de la Reina)
Higiene, Ciruchia, Ortopedia, Gómes.
Antiga Casa Clausolles.

Hotel del Pórt de Roberto Pérez.—Servisis per cuberts á la carta.—El mes ben situatat.—GRAU

Pastisería y forn. — Viuda Chusep Carles.—Hermós y variat surtit de repostería.—Machor, 34 — GRAU

LIQUID VENEER
Conserva les siguients cóses com nóves: Móbles, Pianos, Coches, Automóvils, Treballs de fusta barnisats, esmalts ó al natural.
Si teniu els móbles en taques de cuentsevol naturalea inclús de tinta es verdaderament asombrós el LIQUID VENEER.
De venta, en totes les bónes Drogueries y Ferreteries.

FARMASIA SOLSONA
J. Benlliure, 17, Cabañal (VALENSIA)
Productes químics garantisats, espesialitats nasionals y estrancheres. Oxígeno pur. Análisis.

EFECTES NAVALS
DE
LUIS BALLESTER Y C.ª
Barnisos, abacá de Manila, Pintures, Liquid Veneer, y tota clase d' atifells de peixca, etc., etc.

Taller de Calderería y construcsió de máquines de totes clases
VILANOVA HERMANOS
Bombes centrífugues, de pistó de agotament, aparatos de destilasió, ets., etc.
Perfecció y economía en tots els treballs
Camí Nou del Cau.—VALENCIA

Sastrería y pañería
DE
CECILIO VIANA
SASTRE-MODISTO
Esmero en la confecsió
Carrer de Sen Vicent (Front á la pilota)

PAPELERIA DE COT.—Gran liquidasió de postals.—GRAU

LA ESPAÑOLA.—Sastrería.—Chapa, 55 —GRAU—.Traches á mida

SABATERIA LA IMPERIAL DE MANUEL ALAGARDA.—Carrer Machor.—GRAU.

TENDA DE L' ANCORA DE J. CHINER.—Roba confecsoné; quincalla, depositdels impermeables Chiner (Front al port)

Sastrería del Pórt.—Machor, 19 — GRAU

BANCO NACIONAL

Compañia Anónima de Seguros á prima fija, fundada en 25 de Junio, de 1906
Autorizada de R. O. por el Ministerio de Fomento. «Gaceta» 10 de Julio de 1909.

Ramo sobre enfermedades, imposibilitación, parto de mellizos y defunción. Hecho en valores del Estado el correspondiente Depósito de garantía que ordena la Ley.

Con el fin de poner nuestra clase de seguros al alcance de todos, hemos establecido las siguientes primas, teniéndose derecho en enfermedades imposibilitación, parto de mellizos y defunción, al cobro de las cantidades que se expresan en la siguiente

TARIFA

Prima mensual		ENFERMEDADES DE						IMPOSIBILITACION	PARTO DE MELLIZOS		DEFUNCION
		MEDICINA DIARIAS		CIRUGIA Mayor DIARIAS		CIRUGIA Menor DIARIAS		Cantidad mensual	Cantidad mensual		
Ptas.	Cts.	Ptas.	Cts.	Ptas.	Cts.	Ptas.	Cts.	Pesetas	Ptas.	Cts.	Pesetas
0	65	1	50	1	25	0	75	10	12	50	15
1	20	3		2	50	1	50	20	25		30
2	10	5		4		2	50	30	42	50	50

Para contratar un seguro deben haberse cumplido 14 años no exceder de 50 y disfrutar buena salud.

Los asegurados que tengan de cuarenta á cuarenta y cuatro años, abonarán un 20 por 100 sobre la prima establecida y de cuarenta y cinco á cincuenta el 40 por 100.

El derecho para el disfrute del seguro empieza á los 120 días á partir de la fecha de la Póliza de inscripción.

Al contratar un seguro deberá abonar el proponente la prima correspondiente á la primera mensualidad más una peseta por derechos de inscripción.—Por el Título de asegurado deberá abonar una peseta el asegurado quesatisfaga en concepto de prima 0'65 pesetas; dos pesetas el que satisfaga, 1'20, y tres pesetas el que satisfaga 2'10 pesetas.—Para el pago de dicho Título se concede un plazo de cuatro meses.

Las enfermedades se abonan por todo el tiempo de su duración, excepto las clasificadas de cirugía menor que tienen tiempo limitado.—Puede el asegurado, después de cualquier enfermedad, presentar nueva baja desde el día siguiente de presentada el alta de la enfermedad anterior.

Sub-Dirección para la Región: Plaza de Tetuán, 24.-VALENCIA

Agente en el Grao: **R. Ballester Dutrás**, P. Espartero, 3, entresuelo.—Pídanse más detalles.—Autorizado el contenido de este anuncio por la Comisaría General de Seguros.

memoriaesquerra.cat — Valencia Nova, núm. 7, 23/3/1913, pàgina 4